

**ДОКЛАД ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОСЪЩЕСТВЕНИЯ
ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРЕПОРЪКИТЕ**

**от Одитен доклад № 0500101718
за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и
дейности на Националната галерия за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2017 г.**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На основание чл. 50, ал. 1 от Закона за Сметната палата, т. 5 от решение № 031 от 16.02.2022 г. на Сметната палата и Заповед № ПК-05-01-013 от 22.08.2022 г. на заместник-председател на Сметната палата е извършена проверка за изпълнение на препоръките по одитен доклад № 0500101718 за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности в Националната галерия (НГ) за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2017 г.

На основание чл. 49, ал. 1 от ЗСП на директора на Националната галерия е изпратен доклад за резултатите от одита с девет препоръки за подобряване на финансовото управление в Националната галерия, срокът за изпълнение на които е до 01.08.2022 г.

На основание чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата, в определения срок, с писмо вх. № 04-16-2 от 29.07.2022 г., директорът на Националната галерия е уведомил председателя на Сметната палата за предприетите мерки за изпълнението на дадените препоръки¹.

Проверката има за цел да се установи съответствието между дадените препоръки в доклада по чл. 48, ал. 1 от ЗСП и действително предприетите мерки и извършени действия за изпълнението им.

II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА

При осъществения последващ контрол за изпълнението на препоръките е установено:

По препоръка 1. *Да се извърши анализ и оценка на риска и да се въведат адекватни контролни дейности върху администрирането на приходите на Националната галерия, в т.ч. за своевременното им внасяне по транзитната сметка.*

Със Заповед № РД-14-176-1 от 06.06.2022 г. от директора са утвърдени Правила за събиране и отчитане на приходите от собственост в НГ и приложения към тях. С правилата са уредени реда, начина и контрола на процеса по събиране и отчитане на приходите в НГ, в т.ч. приходите от продажба на входни билети, от идентификация, от продажба на стоки, услуги и продукция, от наеми, от други дейности². Като приложение към правилата е утвърден формуляр за отчет на извършените продажби, което осигурява еднакво/еднотипно отчитане и условия за обобщаване на информацията от всички обекти на галерията, които реализират приходи.

Със Заповед № РД-14-176/06.06.2022 г. на директора на Националната галерия е определен ред за извършване на плащанията в брой и своевременното им внасяне по транзитната сметка, като са определени и лимити за касова наличност. Определеният ред е в съответствие с изискванията на Закона за ограничаване на плащанията в брой и отразява спецификата на дейността и организационната структура на НГ.

Препоръка 1 е изпълнена.

По препоръка 2. *Да се извършат анализ и оценка на риска и преглед на писмено въведените контролни дейности за привеждането им в съответствие с изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор и административната структура на Националната галерия, в т.ч. относно процедурите за предварителен контрол за законосъобразност и реда за неговото документиране, както и да се въведат адекватни контролни дейности върху иницирирането и извършването на разходите, документирането на процеса и комплектоването на платежните и разходооправдателните документи.*

¹ Одитно доказателство № 1

² Одитни доказателства №№ 2, 3 и 13

Със Заповед № РД-14-176-1 от 06.06.2022 г. от директора на НГ са утвърдени Вътрешни правила за финансов контрол в НГ с приложения - контролни листове за документиране на извършения контрол за законосъобразност от финансов контролор. В т. 3.6. – т. 3.8. от правилата е определен ред за инициране, преглед и одобряване на разхода, както и участниците в процеса. В обхвата на предварителния контрол за законосъобразност са включени всички документи и действия, свързани с поемане на финансови задължения и/или извършване на разход. Във Вътрешните правила за финансов контрол в НГ са разграничени функциите по предварителен контрол на финансовия контролор и на юриста на галерията, определен е и начина за документиране на осъществения контрол³.

Препоръка 2 е изпълнена.

По препоръка 3. *Да се въведе регистър на договорите и да се определи отговорно длъжностно лице за поддържането му, както и ред за движение, съхранение и архивиране на оригиналните екземпляри на договорите.*

Със Заповед на директора № РД-14-197-1 от 01.07.2022 г. е утвърден регистър на договорите, сключени от галерията. Със същата заповед са определени длъжностно лице, отговорно за воденето и поддържането на регистъра и за съхранението на оригиналните екземпляри на договорите, както и срок и ред за архивирането им⁴.

При извършената проверка е установено, че в НГ е въведен регистър на сключените договори и реквизитите му осигуряват достатъчна информация за проследяване на действията, в съответствие с изискванията на чл. 14, т. 5 от ЗФУКПС⁵.

Препоръка 3 е изпълнена.

По препоръка 4. *Да се извърши оценка на риска на дейността на Националната галерия, да се изготви и утвърди Риск-регистър и писмено да се въведе ред за периодичен преглед на регистъра и неговото актуализиране, с отговорни длъжностни лица.*

Със Заповед на директора № РД-14-176-1 от 06.06.2022 г. е утвърдена Стратегия за управление на риска. Към стратегията е приложен образец на Риск-регистър. Съгласно раздел II. „Същност на процеса по управление на риска“, процесът по управление на риска е постоянен, идентифицираните рискове се наблюдават текущо от ръководителите на структурни звена, които при наличие на основания информират ръководството за предприемане на действия за въвеждане на допълнителни контролни дейности за ограничаване на рисковете до приемливо ниво. Процесът се осъществява от постоянно действаща работна група, която изготвя риск-регистъра и го представя за утвърждаване от директора. Към момента на извършване на проверката от директора на НГ не е издадена заповед за създаване на постоянно действаща работна група, с което не са изпълнени процедурите по раздел III. „Отговорни лица в процеса по управление на риска“ от стратегията, не е извършен анализ и оценка на риска и не е разработен и от директора не е утвърден риск-регистър⁶.

Препоръка 4 е в процес на изпълнение.

По препоръка 5. *Да се извършат преглед и анализ на дейността по идентификация на произведения на изкуството за привеждането ѝ в съответствие с изискванията на нормативните актове, писмено да се въведат вътрешни правила и адекватни контролни дейности във всички стъпки на процеса за минимизиране на рисковете до приемливо ниво.*

³Одитни доказателства №№ 2, 4 и 13

⁴ Одитно доказателство № 5

⁵ Одитно доказателство № 5

⁶ Одитни доказателства №№ 5, 6 и 13

Дейността по идентификация на произведения на изкуството е регламентирана с Наредба № 1 от 16.02.2021 г. за реда за извършване на идентификация на движимите културни ценности и за водене на регистри на движимите културни ценности (Наредба № 1/2021 г.), издадена от министъра на културата. За придобитите от галерията вещи, които може да се определят като движими културни ценности (ДКЦ) идентификацията се извършва по реда на наредбата по чл. 34, ал. 6 от Закона за културното наследство - Наредба № Н-6 от 11.12.2009 г. за формиране, управление и идентификация на музейните фондове⁷.

При проверката е установено, че със Заповед на директора на НГ № РД-14-132-1/05.05.2022 г.⁸ са утвърдени Вътрешни правила за идентификация на движимите вещи на физически и юридически лица, които могат да се определят като културни ценности по смисъла на Закона за културното наследство. С правилата е определен реда за извършване на идентификации, за създаването и воденето на регистри на ДКЦ и за предоставяне на информация от НГ на Министерството на културата за движимите вещи, идентифицирани като културни ценности. Като приложение към правилата е утвърден шаблон на договор по чл. 11, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1/2021 г., с което са създадени условия за изчерпателно уреждане на отношенията с възложителите на идентификации⁹.

Правилата са в съответствие с реда за идентификация, определен с Наредба № 1 от 16.02.2021 г. Определени са реда и сроковете за извършване на отделните етапи от процеса по идентификация, както и отговорните длъжностни лица. При проверката е установено частично дублиране на текстове в чл. 25 и чл. 27 от правилата, както и липсата на ред за създаване на досие за всяко постъпило в музея заявление за идентификация, разгледано в процедурата по чл. 11, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1/2021 г., неговото съдържание и съхранение в научния архив на музея, регламентирани в чл. 18 от наредбата, което би оказало влияние при проследяването на действията.

Със Заповед на директора на НГ № РД-14-208/15.07.2022 г., в съответствие с изискванията на чл. 27, ал. 1 от Наредба № 1/2021 г. е определено длъжностно лице, което да извършва вписванията в регистрите на движимите културни ценности след извършени в Националната галерия идентификации, като е разпоредено информацията в регистрите да се поддържа и съхранява на електронен и хартиен носител и да се изпраща на МК по електронен път¹⁰.

Препоръка 5 е изпълнена.

По препоръка 6. *Да се извърши преглед на съществуващите научни паспорти за движими културни ценности от фондовете на галерията и да се предприемат действия за паспортизацията на всички движими културни ценности от фондовете на Националната галерия.*

През одитирания период и към периода на извършване на настоящата проверка, по отношение на съществуващите научни паспорти за движими културни ценности от фондовете на Националната галерия, са в сила разпоредбите на Наредба № Н-6 от 11.12.2009 г. за формиране, управление и идентификация на музейните фондове, издадена от министъра на културата (Наредба № Н-6/2009 г.)¹¹.

В сътрудничество със Софийската градска художествена галерия, с финансовата подкрепа на програма „Култура“ на Столичната община, през 2021 г. е стартиран проект „Интегрирана музейна система за дигитализация, управление и електронен достъп до фондовете на Софийската градска художествена галерия и Националната галерия“, чиято цел е въвеждане на електронна система за управление на музейните фондове, като

⁷ Загл. изм. и доп. – ДВ, бр. 87 от 2020 г., в сила от 09.10.2020 г.

⁸ Одитно доказателство № 7

⁹ Одитно доказателство № 8

¹⁰ Одитно доказателство № 8

¹¹ обн. ДВ, бр. 2 от 08.01.2010 г., изм. и доп. бр. 87 от 09.10.2020 г., в сила от 09.10.2020 г.

дигитализацията на музейните паспорти за ДКЦ е част от тази система. Към момента на настоящата проверка, съгласно предоставена от Националната галерия информация, от уредниците в НГ се извършва ревизия на информацията и попълване на дигиталната система и едновременно с това уточняване и корекция на такава върху хартиен носител, като се предвижда процесът да тече постоянно с оглед на сложността при уеднаквяването на базата данни в различните направления – българско и чуждестранно изкуство¹².

Препоръка 6 е в процес на изпълнение.

По препоръка 7. Да се извършат преглед и анализ на дейността по консервация и реставрация на движими културни ценности, в т.ч. на лабораторията и писмено да се въведат правила за организацията на дейността ѝ, ред, начин и образци на документи и адекватни контролни процедури за минимизирането на рисковете до приемливо ниво.

През одитирания период и към настоящата проверка, по отношение на дейността по консервация и реставрация на движими културни ценности, в т.ч. на Лабораторията по консервация и реставрация в Националната галерия, са в сила разпоредбите на Наредба № 4 от 12.06.2015 г. за условията и реда за осъществяване на дейностите по консервация и реставрация на движими културни ценности, издадена от министъра на културата (Наредба № 4/2015 г.)¹³.

От Националната галерия са предприети действия за изготвяне на Правилник за организацията на дейността на Лабораторията по консервация и реставрация, в изпълнение на изискванията на чл. 3, ал. 2 от Наредба № 4/2015 г., като е сформирана комисия за изготвянето му¹⁴.

Със Заповед № РД-26-165-1/30.05.2022 г. от директора на НГ е утвърдено ново разписание на длъжностите и съответно поименно щатно разписание на длъжностите в сила от 01.06.2022 г. Лабораторията по консервация и реставрация е обособена като самостоятелно структурно звено в отдел „Опазване и дигитализация на движими културни ценности и произведения на съвременното изкуство“, което осигурява условия за унифициране на движението на документите и работата на отделните направления (българско и чуждестранно изкуство) в дейността на НГ.

Препоръка 7 е в процес на изпълнение.

По препоръка 8. Изготвянето и съхранението на консервационно-реставрационната документация в Научния архив на Националната галерия да се приведат в съответствие с изискванията на нормативните актове:

През одитирания период и към периода на извършване на настоящата проверка, по отношение на изготвянето и съхранението на консервационно-реставрационната документация в Научния архив в Националната галерия, са в сила разпоредбите на Наредба № 4 от 12.06.2015 г. за условията и реда за осъществяване на дейностите по консервация и реставрация на движими културни ценности, издадена от министъра на културата.

При проверката е установено, че за постъпилите произведения, подлежащи на манипулации, се изготвя консервационно-реставрационна документация на хартиен носител, като документите се завеждат в деловодството на НГ, а копията се съхраняват на територията на Лабораторията по консервация и реставрация където са извършени дейностите по консервация и реставрация, което е в съответствие с реда, определен в чл. 15 от Наредба № 4/2015 г.¹⁵.

Препоръка 8 е изпълнена.

¹²Одитно доказателство № 2 и № 9

¹³Обн. ДВ, бр. 46 от 23.06.2015 г., изм., бр. 35 от 30.04.2019 г., в сила от 30.04.2019 г.

¹⁴Одитни доказателства №№ 2 и 10

¹⁵Одитни доказателства №№ 2, 12 и 13

По препоръка 9. *Да се извършат преглед и анализ на дейността във връзка с предоставяне на движими културни ценности от собствениците им за експониране в изложби, организирани от Националната галерия, респ. предоставянето на движими културни ценности, собственост на Националната галерия за външни изложби и да се въведат адекватни контролни дейности, с цел ефективен контрол върху изпълнението на договорите.*

През одитирания период и към настоящата проверка, дейността по предоставяне на движими културни ценности от собствениците им за експониране в изложби, организирани от Националната галерия, респ. предоставянето на движими културни ценности, собственост на Националната галерия за външни изложби, е регламентирана в Наредба № Н-4 от 08.10.2013 г. за условията и реда за представяне на културни ценности (Наредба № Н-4/2013 г.), издадена от министъра на културата¹⁶.

Със Заповед № РД-14-211-1/19.07.2022 г. от директора на Националната галерия са утвърдени Правила за предоставяне на движими културни ценности от фонда на Националната галерия за организиране на временни изложби. Изготвен е и проект на Правилник за организиране на изложбената дейност в Националната галерия, който предстои да бъде утвърден от директора на галерията¹⁷.

Утвърденият ред за предоставяне на движими културни ценности от фонда на Националната галерия за организиране на временни изложби е в съответствие с разпоредбите на Наредба Н-4/2013 г. и определя етапите в процеса, отговорните длъжностни лица за изпълнение на отделните дейности и документите, които се съставят. В проекта на Правилника за организиране на изложбената дейност в НГ е определен реда за участие и организиране на експозиционната дейност, предвидено е сключване на договор за провеждане на всяка изложба, в който задължително да се определят отговорното лице, периодът, срокът и графикът за изпълнение, съпътстващата документация, транспортирането, застраховането и други условия, подробно изброени в чл. 4 от проекта¹⁸. Предвиденият ред е в съответствие с Наредба № Н-4/2013 г.

Препоръка 9 е в процес на изпълнение.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Осъщественият контрол по изпълнението на препоръките, дадени при извършения одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Националната галерия за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2017 г., показва че са предприети мерки за изпълнението на всички дадени препоръки.

От общо дадените девет препоръки са изпълнени пет препоръки и в процес на изпълнение са четири препоръки.

Докладът за резултатите от проверката за изпълнение на препоръките е приет на основание чл. 50, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 449 на Сметната палата от 14.12.2022 г.

¹⁶обн. ДВ, бр. 28 от 28.03.2014 г.

¹⁷Одитни доказателства №№ 2, 11 и 13

¹⁸Одитно доказателство № 2

ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА
за резултатите от проверка за изпълнението на препоръките
по одитен доклад № 0500101718

№ по ред	Одитно доказателство	Брой страници
1.	Писмо, вх. № 04-16-2 от 29.07.2022 г. (изх. № ФСД-31-238 от 28.07.2022 г.) от директора на Националната галерия до председателя на Сметната палата.	1
2.	Писмо, вх. № 04-16-2 от 22.08.2022 г. (изх. № ФСД-31-261/) от директора на Националната галерия до председателя на Сметна палата; Писмо, изх. № ФСД – 31-278/15.09.2022 г.	6
3.	Заповеди № РД-14-176-1 от 06.06.2022 г. и № РД-14-176 от 06.06.2022 г. на директора на Националната галерия, Вътрешни правила за събиране и отчитане на приходите от собственост в националната галерия	6
4.	Вътрешни правила за финансов контрол в Националната галерия	5
5.	Заповед № РД-14-197-1 от 01.07.2022 г. на директора на Националната галерия и регистър на договорите	3
6.	Стратегия за управление на риска (утвърдена от директора на Националната галерия)	9
7.	Заповед № РД-14-132-1 от 05.05.2022 на директора на Националната галерия	1
8.	Вътрешните правила за идентификация на движими вещи на физически и юридически лица, които могат да се определят като културни ценности, утвърдени на 05.05.2022 г. от директора на Националната галерия; Шаблон на договор по чл. 11, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1 от 16.02.2021 г.; Заповед № РД-14-208/15.07.2022, Длъжностна характеристика на длъжността „Администратор уеб-сайт“ – отдел „Комуникация“ в НГ; Трудов договор за длъжност „Организатор по набиране и обработка на информация“	19
9.	Заповед № РД-14-253/20.10.2021 г. на директора на Националната галерия; Отчети за изпълнение на проект за въвеждане на електронна система за управление на музейни фондове в НГ; Снимка от екран на електронната система и извлечение от първото до последното, въведено в системата	25
10.	Докладна записка с рег. № РД -07-446/06.07.2022 г. относно дейността на лабораторията, Протокол от Консервационно реставрационен съвет, проведен на 30.03.2022 г.; Заповед № РД-26-165-1/30.05.2022 г., Разписание на длъжностите в Националната галерия, в сила от 01.06.2022 г., длъжностни характеристики	65
11.	Заповед № РД-14-211-1/19.07.2022 г. на директора на НГ за утвърждаване на Правила за предоставяне на движими културни ценности от фонда на НГ за организиране на временни изложби; Ред за предоставяне на движими културни ценности (ДКЦ) от фонда на Националната галерия за организиране на временни изложби; Правилник за организиране на изложбената дейност в Националната галерия (проект)	10
12.	Извадка от регистъра и от електронната система на регистрираните през 2022 г. в деловодството на НГ постъпили произведения и изготвената консервационно-реставрационна документация към тях;	18

	Копие на деловодна тетрадка	
13.	Протокол за проведено обсъждане на резултатите от извършената проверка за изпълнението на препоръките с одитираната организация	10